

Lerma defuig Zaplana

Segons J. J. Pérez Benlloch, el debat entre els dos candidats no es produirà perquè els assessors de Joan Lerma temen Eduardo Zaplana.

Dèiem ahir, és a dir, la setmana passada, que el plat fort d'aquesta campanya electoral al País Valencià se circumscribia cada dia més al debat cara a cara i televisat entre els líders dels dos partits principals: Joan Lerma pel PSPV i Eduardo Zaplana pel PP. Si haguera de fer un diagnòstic en aquest moment, atenent el que ha passat fins ara, afirmaria que aquesta confrontació personal no es produirà. I no es produirà perquè el dirigent socialista i els seus assessors fugen d'estudi. Temen, ni més ni menys, el candidat popular, tot i el tracte desdenyós que li atorguen.

Fins ara han compartit dues taules rodones, conjuntament amb els dos caps de llista de les altres dues opcions polítiques autonòmiques: Unió Valenciana i Esquerra Unida. En una ocasió van debatre sota el patrocini de la Unió de Periodistes i, després, en el Club de Encuentro Manuel Broseta. En totes dues oportunitats, encara que s'hi va reunir una audiència nombrosa i selecta, no deixava de ser una minoria, el vot de la qual estava ja generalment decantat. A més, el discurs dels màxims contendents quedava una mica difuminat per les intervencions dels altres dos subalterns.

Això no obstant, aquests tempteigs per-

Joan Lerma. A pesar dels 12 o 14 anys que està al prosceni de la política, és més conegut per les imatges que pel seu discurs.

meteren de decantar més d'una conclusió. La primera és que aquest cara a cara resultaria molt convenient per a l'elector, perquè li permetria de conèixer i valorar les capacitats dialèctiques i raonadores dels únics aspirants que es poden alçar amb la presidència de la Generalitat. Lerma, a pesar dels 12 o 14 anys que està al prosceni de la política, és més conegut

per les imatges que pel seu discurs. I Zaplana és poc més que un inèdit. El risc que l'un i l'altre assumesquen en enenyar el nas i polemitzar és el tribut mínim que mereix el veïnat.

Una altra conclusió ens fa opinar que el combat-debat s'ha de cenyir als líders esmentats, perquè són els presidenciables, per molt que després requeresquen el concurs de les seues ales respectius, EU i UV, per governar. Però sense devaluar aquests sagristans, tan respectables, la qüestió més decisiva és veure i sentir com fixen les seues posicions els presumptes caps del govern autonòmic. Sobretot després de percebre que entre ells hi ha diferències notables de contingut i de claredat positiva.

D'altra banda, aquest diàleg davant la petita pantalla és just perquè seria la primera vegada que aquí, davant els valencians, Joan Lerma ha d'heure-se-les amb un interlocutor que li planta cara, el rebat i revela una bona informació sobre l'estat de la comunitat. Tant que, dels dos encontres precedents —als quals ens hem referit—, se'n desprèn una victòria per punts de l'aspirant, tot i el penós i necessàriament esmenable handicap de no expressar-se en valencià.

I aquesta constatació és, en efecte, el

Eduardo Zaplana. Ha comprovat que el seu adversari el defuig i no passa dia sense que repetesca el desafiament.

principal impediment perquè no baten les espases. Zaplana ha comprovat que el seu adversari el defuig i no passa dia sense que repetesca el desafiament a qui per experiència política i anys de gestió deu considerar-se superior. I ho és en teoria. Només falta demostrar-ho davant el poble

sobirà. Al remat, es tracta d'esbrinar quin dels dos diu menys banalitats durant una hora i, si hi ha sort, qui ens conta amb el menor grau d'ambigüitat quins són els seus compromisos essencials.

Que se sàpiga, hi ha una invitació cursada d'Antena 3 i la TVV no es pot desen-

tendre d'aquesta obligació cívica. Però ens temem que, a l'últim, l'assumpte es resoldrà mitjançant dues entrevistes individuals, perquè cada candidat s'esplaie al seu gust. És a dir, perquè es lluesquen com diuen que ho feia Ferran VII en el billar. **J. J. Pérez Benlloch**

Els xitxarel·los del plutoni

Els tres perillosíssims traficants de matèria nuclear són en realitat les víctimes propiciatòries d'una engalipada colossal. Així ho veu Xavier Vinader.

Els van presentar a l'opinió mundial com si fossin tres importants i perillosíssims traficants de material nuclear. Però, en realitat, són tres xitxarel·los sense gaires escrúpols, que es van creure que es farien milionaris en quatre dies i es van tirar de cap en un parany que els va portar darrere les reixes de la presó.

Javier Bengoechea Arratibel (basc, seixanta-un any, tres fills, antic propietari d'una empresa de grues que va fer aigües fa catorze anys i amb un reguitzell de deutes darrere seu), Julio Oroz Eguia (navarrès, quaranta-nou anys, empresari fracassat de la construcció i intermediari en negocis de ciment a Rússia i Ucraïna) i el colombià Justiniano Torres Benítez (trenta-vuit anys, ex-seminarista, metge oncolòleg sense feina, casat amb una russa i ficat en negocis de pesca, compra de ferro vell i lloguer d'helicòpters a Rússia) s'havien cregut que l'agost del 1994 seria el seu mes de la sort. Tots tres eren homes d'història i de trajectòria diferent, però també tenien alguns trets comuns: havien fracassat sempre en els negocis que havien tocat fins llavors, es trobaven carregats de deutes fins al coll i buscaven la manera de fer duros ràpidament, a qualsevol preu.

Tots tres creien que la nova Rússia de Ieltsin seria la seva terra de promissió particular. El lloc on eixugarien fàcilment les seves penes econòmiques. S'havien cregut que tenien entre mans el negoci del segle. I mai no van ser conscients que, en realitat, amb la seva golafreria econòmica a flor de pell, tots tres s'havien convertit en les víctimes propiciatòries d'una engalipada colossal. Una engalipada en què es barregen diversos serveis secrets europeus, espies, mercenaris, traficants i tota mena de personatges tèrbols.

Helmut Kohl. El canceller coneixia els moviments del material nuclear.

Tot havia començat uns mesos abans a Madrid on Javier Bengoechea i Julián Oroz van entrar en contacte —a través d'un estrany agent comercial anomenat José Fernández Martín— amb un tal Rafael Ferreras Fernández i tots plegats van començar a parlar de la possibilitat de participar en un negoci relacionat amb armes i plutoni procedents de països de l'antiga Unió Soviètica. Poc temps després Rafa Ferreras es va destapar com un potencial comprador de Plutoni 239 (material essencial per a construir una bomba nuclear) per compte d'un client alemany anomenat "Roberto". En un moment determinat, cau sobre la taula la xifra de 265 milions de dòlars i els aprenents de trafi-

cants, amb els ulls que els van començar a fer pampallugues, telefonen, viatgen i activen el seus contactes amb el colombià Justiniano Torres, que assegurava que tenia la possibilitat d'aconseguir dintre Rússia el material nuclear demanat.

Les reunions es van traslladar a la ciutat de Munic, lloc on també es va acordar que s'havia de transportar el material radioactiu. Javier Bengoechea i Julio Oroz es freguen les mans amb avarícia pensant en la substanciosa comissió —uns 240 milions de pessetes per cap— que són a punt d'aconseguir. I fixen la data del 10 d'agost de 1994 per lliurar una primera mostra del material.

Però aquell dia res no va sortir com era previst. Justiniano Torres, que anava en un vol de Lufthansa des de Moscou a la capital de Baviera transportant una maleta amb 363,4 grams de Plutoni 239 i 206 grams de Liti 6, és detingut només de posar els peus a l'aeroport alemany. Julio Oroz, que l'estava esperant, segueix el mateix camí i Javier Bengoechea, encara que s'havia quedat en un hotel, tampoc no es va poder escapar. Poques hores després, la policia alemanya els presentava a l'opinió pública mundial com tres elements d'una xarxa important de contrabandistes nuclears que havia estat desmantellada en plena feina. Un èxit total dels serveis de seguretat que evidenciava, una vegada més, que la manca de control sobre els materials nuclears i el desgavell polític existent a l'antiga Unió Soviètica, possibilitava tota mena de tràfics clandestins.

Nou mesos després, i paral·lelament a la celebració a Munic del judici als implicats en aquest afer, han començat a aparèixer a la llum alguns aspectes que fins ara havien passat desapercebuts. Ra-